

Rezydencja Wschodnia Łódź 2020 – rewitalizacja społecznej przestrzeni kulturowej miasta.

Rezydencja Wschodnia 2020 to kontynuacja programu krótkoterminowych, międzynarodowych rezydencji artystycznych w Łodzi. Program rezydencyjny polega na zaproszeniu trzech międzynarodowych artystów, z których każdy będzie miał możliwość pracować w Łodzi co najmniej jeden miesiąc. Organizator zapewni zakwaterowanie, pracownię, pomoc logistyczną, publiczną prezentację własnej aktywności artystycznej, wizyty w pracowniach lokalnych twórców oraz realizację projektu którego prezentacja zakończy rezydencję. Pierwszą fazą projektu jest ogłoszenie tzw. open call poprzez najpopularniejsze międzynarodowe portale internetowe propagujące mobilność artystów oraz powołanie jury ekspertów, którzy wybiorą najciekawsze propozycje zaproponowane przez zgłaszające się do projektu osoby. Kolejnym etapem jest pobyt wybranych twórców w Łodzi i tworzenie zaplanowanych przez artystów i organizatora działań w przestrzeni publicznej. Po zakończeniu rocznego programu wydana zostanie publikacja online dokumentująca całość zadania.

„Nie niszczyć - wykorzystuj, przystosowuj” brzmiał jeden z postulatów grupy urząd ® miasta, sformułowany już w 1981 roku. Pochodzi on z Manifestu ogłoszonego w czasie odsłonięcia Pomnika Kamienicy, ocalałej z fali wyburzeń przy okazji budowy łódzkiego Manhattanu. To właśnie głosy, akcje i działania ze strony środowisk artystycznych upominały się o współcześnie rozumianą rewitalizację - oddolną, zrównoważoną, twórczą, przeprowadzaną z szacunkiem do doświadczenia i sugestii mieszkańców. W tych akcjach ogromne znaczenie miało integrowanie mieszkańców i podnoszenie ich poczucia godności. Liczne pomysły artystów działających w Galerii Wschodniej czy nieistniejącej już galerii Manhattan (np. Uliczne haftowanie), cykl „Ekologie miejskie” Muzeum Sztuki w Łodzi – to działania ściśle wchodzące w relacje z mieszkańcami i miastem. Dla twórców i inicjatorów tych i wielu innych przedsięwzięć najważniejsze było oczekiwanie trwałej zmiany, a nie kampanii wizerunkowej czy jednorocznej imprezy.

W nowym, planowanym przez nas wymiarze - rezydencje są działaniami na rzecz mieszkańców, uwzględniające ich potrzeby kulturalne i tradycje wspólnych, miejskich przestrzeni, służących integracji społecznej.

Wykorzystanie sztuki jako środka służącego osiągnięciu określonego dobra wspólnego, definiowanego w kategoriach zmiany społecznej jest między innymi możliwe dzięki dobrze wybranym celom miejskiej rezydencji i świadomości społecznej samych rezydentów, pochodzących w drodze wyboru z różnych krajów i kręgów kulturowych. Chcemy poprzez najbardziej efektywne działania w obrębie sztuk wizualnych, performatywnych i muzycznych - łączyć cele zaproszonych artystów z potrzebami zdegradowanej społecznie przestrzeni Łodzi.

Rezydencja Wschodnia 2020 to już trzecia edycja programu zapoczątkowanego w 2016 roku w Łodzi. W pierwszym roku działania program cieszył się niespodziewanym wręcz zainteresowaniem wśród artystów z całego świata, co tylko potwierdziło skalę potrzeby realizacji tego rodzaju zadania.

Rezydencje artystyczne są jednym z najlepszych narzędzi, zarówno dla artystów do upowszechniania swojej twórczości i poznawania innych kultur, jak i dla odbiorców mogących

zapoznać się z twórczością spoza lokalnego środowiska. Programy rezydencyjne mają za zadanie umożliwienie artystom oderwania się od własnego pola działania, własnego miejsca pobytu i zdobywanie nowych inspiracji czerpanych podczas eksplorowania nowych kultur. Łódź w swojej tradycji indywidualnych i grupowych działań artystów, wykreowała wiele międzynarodowych wydarzeń i galerii autorskich. Galeria Wschodnia, działająca nieprzerwanie od 36 lat i w znaczący sposób istniejąca w międzynarodowym obiegu kultury niezależnej stanowi nadal idealne miejsce do współtworzenia rezydencji artystycznych. Zaproszeni uczestnicy będą mieli szansę poznać to miasto pod kątem własnych zainteresowań, spotkać się z jego tradycjami i współczesnym światem artystów tu tworzących. Każdy będzie miał możliwość publicznego zaprezentowania swojej dotychczasowej twórczości podczas zorganizowanych otwartych spotkań z publicznością. Projekt ten znacząco poszerzy dotychczasowe doświadczenia w tworzeniu platformy wymiany idei i sieci niezależnych miejsc sztuki. Istotnym elementem zadania jest zainicjowane kilka lat wcześniej, większej mobilności wśród łódzkich artystów poprzez włączenie projektu Rezydencja Wschodnia do ogólnoświatowej sieci programów rezydencyjnych ResArtis.

Projekt tworzenia rezydencji artystycznych w Łodzi jest z założenia działaniem o potencjale wieloletnim zakładającym współpracę pomiędzy miastem, instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi i indywidualnymi artystami. Tak jak w roku poprzednim artyści będą mieli dowolność co do medium w jakim będą chcieli tworzyć swój projekt. W procesie wyboru nie będą proszeni o konkretny pomysł, a o koncepcję na swego rodzaju badanie miasta i przedstawienie portfolio. Dla realizacji projektów artyści będą ukierunkowywani do pracy z przestrzenią publiczną i lokalną społecznością, mogąc też wykorzystywać przestrzeń Galerii Wschodniej, spełniającej na czas pobytu rezydentów rolę pracowni.

W trudnym, tegorocznym wyborze (ograniczonym i nieustannie narażonym na globalne skutki pandemii koronawirusa) pomógł nam zespół przyjaciół złożony z kuratorów oraz artystów łódzkich. Dzięki tej sprawdzonej już formule będzie można liczyć na różnorodność realizowanych projektów.

Zaproszeni na rezydencję artyści to:

Karin Grigoryan - jest z wykształcenia dziennikarką, historyczką fotografii i tłumaczką. W latach 2003-2009 korespondowała z gazetą „Republic of Armenia” na wydziale kultury. W 2008 roku uczestniczyła w Szkole Krytyki Artystycznej i Kuratorskiej Ormiańskiego Stowarzyszenia Krytyków Sztuki (AICA-Armenia). Współpracowała z Międzynarodowym Festiwałem Filmowym „Złota Morela” (później jako członek Ormiańskiego Stowarzyszenia Krytyków Filmowych i Dziennikarzy Kinowych). W 2008, 2009 uczestniczyła w Międzynarodowej Letniej Szkole Kuratorów w Erewaniu, realizowanej przez AICA Armenia, a od 2008 roku organizuje dyskusje na sporne tematy publicznie oraz rozmowy artystów z Armenii z artystami zagranicznymi. Od 2011 prowadzi seminaria i warsztaty fotograficzne. W 2012 roku zainicjowała www.photobio.wordpress.com blog poświęcony tłumaczeniu historii fotografii. Obecnie zajmuje się fotografią dokumentalną i historią fotografii, a także pracuje nad obszerną książką źródłową o fotografii w Armenii, która zostanie wydana pod koniec 2016 roku. Jest autorką treści w Wydawnictwie Zangak. Mieszka i pracuje w Erewaniu, Armenia.

Josh (Joshua) Schwebel - to kanadyjski artysta konceptualny mieszkający w Berlinie.

Zajmując się sztuką konceptualną i krytyką instytucjonalną, Schwebel prezentował swoje prace na arenie międzynarodowej i w całej Kanadzie. Odbił rezydencje w Paryżu, Berlinie, Pekinie, Gdańsku, Krakowie, Marsylii i Perth w zachodniej Australii. Uzyskał tytuł magistra na Uniwersytecie NSCAD (2008) oraz BFA na Uniwersytecie Concordia (2006). Prace Schwebela są wspierane zarówno przez Conseil des Arts et des Lettres du Québec, jak i Canada Council for the Arts.

Edwin van der Heide - jest artystą, kompozytorem i badaczem w dziedzinie dźwięku, przestrzeni i interakcji. Rozszerza kompozycję muzyczną i język muzyczny na kierunki przestrzenne, interaktywne i interdyscyplinarne. Jego twórczość obejmuje instalacje, performanse i środowiska. Publiczność znajduje się w środku pracy i jest wyzwaniem do aktywnego odkrywania i interakcji z dziełem sztuki.

Prezentował swoje prace w renomowanych muzeach, na festiwalach, galeriach i miejscach muzycznych jak SMAK - Gandawa, Ars Electronica Festival - Linz, Stedelijk Museum - Amsterdam, V2_'s DEAF - Rotterdam, ICC - Tokio, NAMOC - Pekin, Transmediale - Berlin, SONAR - Barcelona, Muzeum Sztuk Pięknych w Tajpej, SFMOMA, FILE - Brazylia, MAXXI - Rzym, SONAMBIENTE - Berlin, Muzeum Reina Sofia - Madryt, ZKM - Karlsruhe, Art Basel Parcour's Night i Donaueschinger Musiktage. Poza prowadzeniem własnej pracowni jest wykładowcą i pracownikiem naukowym na Uniwersytecie w Leiden (program LIACS / Media Technology MSc) oraz wykładowcą (1995-2016) i współkierownicą (2014-2016) ArtScience Interfaculty of Królewskie Konserwatorium i Królewska Akademia Sztuki w Hadze. Był profesorem gościnnym Edgarda Varèse na Technische Universität Berlin (2009), zdobył nagrodę Witteveen + Bos Art + Technology 2009 za całokształt swojej pracy. Był zaproszonym artystą i profesorem gościnnym w Le Fresnoy, studio des arts contemporains we Francji na lata 2011-2012 oraz gościnnym wykładowcą w Master Contemporary Arts Practice of the HKB, Bern University of the Arts w 2019.

Projekt rezydencyjny skierowany jest przede wszystkim do mieszkańców Łodzi bez względu na pochodzenie, płeć czy wiek. Odbiorcami rezultatów będą też szeroko pojęci odbiorcy sztuki: uczniowie, studenci uczelni artystycznych i innych, szczególnie kierunków humanistycznych, artyści, krytycy i teoretycy sztuki, społeczności lokalne, wykładowcy uczelni wyższych, etnologowie, antropologowie kultury, dziennikarze. Poprzez publiczne, nieodpłatne spotkania z rezydującymi w Łodzi uczestnikami projektu publiczność będzie miała możliwość zapoznania się z twórczością artystów z poza Polski. Spotkania będą miały charakter nieformalny co stworzy okazję do swobodnych rozmów i wymiany myśli. Ponieważ uczestnicy projektu będą pracować w przestrzeni publicznej, lokalna społeczność Łodzi będzie miała szansę współuczestniczyć w procesie tworzenia dzieł sztuki. Powstające na zakończenie programu dwujęzyczne (polsko-angielskie) wydawnictwo w formacie cyfrowym (.pdf) zawierające teksty artystów i teksty krytyczne oraz bogatą dokumentację fotograficzną, które będzie dystrybuowane na licencji domeny publicznej przez stronę internetową organizatora i portale partnerów medialnych trafi do nieograniczonej liczby odbiorców.

Rezultaty przedsięwzięcia upowszechniane będą poprzez międzynarodowe portale poświęcone propagowaniu mobilności artystów, strony internetowe i portale społecznościowe zarówno partnerów zaangażowanych w zadanie jak i artystów biorących udział.

Dodatkowo uzupełniona zostanie strona internetowa poświęcona łódzkim rezydencjom artystycznym zawierająca informacje dla międzynarodowych artystów zainteresowanych przyjazdem do Łodzi oraz możliwości pobytów rezydencyjnych dla artystów z Polski oraz fanpage na portalu Facebook, profil na portalu Google+ służące głównie do przekazywania bieżących informacji na temat realizacji projektu, wymianę myśli osób zaangażowanych w organizację (np. wolontariuszy) i publiczności, zbierania informacji na temat potrzeb kulturalnych odbiorców. Wystawy będące efektem odbytych w Łodzi rezydencji upowszechniane będą również za pomocą druków ulotnych (zaproszenia, ulotki, plakaty) oraz w prasie ogólnopolskiej i mediach lokalnych. Po zakończeniu programu rezydencyjnego powstanie dwujęzyczna (polsko-angielska) publikacja w formie cyfrowej (.pdf) dystrybuowane nieodpłatnie przez partnerów medialnych, współorganizatorów, uczestników. Zorganizowane zostaną również otwarte spotkania/prezentacje z każdym z zaproszonych artystów.